

Privatisering

PRIVATISERING IN HISTORISCH PERSPECTIEF

1980-1981

Decentralisatie van Rijkstaken
Minister van Binnenlandse Zaken

Decentralisatie is niet het enige denkbare middel tegen de kwalen van het algemeen bestuur. Privatiseringen, verbeteren stuctuur van de rijksdienst, functionele en territoriale decentralisatie werden ook als middelen gezien. Privatisering kan, mits deze een grote omvang aanneemt, bijdragen tot verlichting van de werkbelasting van de centrale en ook lagere overheid; het is evenwel niet a priori duidelijk aan welke andere knelpunten zij tegemoet kan komen; tevens zijn er voorshands geen takenpakketten van enige omvang aan te wijzen waarvan een politieke meerderheid afstoting bepleit. Niettemin zou een bewust evaluatie van bestaand rijksbeleid ook wel eens kunnen leiden tot de conclusie dat het ingrijpen van de overheid zijn werk (grotendeels) heeft gedaan.

TK 16 492, n. 1-2 ([PDF](#))

1980/1981

Heroverweging Profijtgedacht en Privatisering
In opdracht van de Minister-president

De werkgroep heeft een afbakening gegeven van wat volgens haar onder privatisering moet worden geschaard. Daarnaast heeft de werkgroep aandacht besteed aan motieven van privatisering en aan randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan. Tot slot heeft de werkgroep een lijst gemaakt van onderwerpen die aanmerking komen voor privatiseringen. Het rapport was met name bedoeld om een voorzet te geven voor nader onderzoek. Privatisering is een vorm van verzelfstandiging, die op verschillende manieren plaats kan vinden. Naar het oordeel van de werkgroep hoefden verzelfstandige taken niet geheel op te gaan in private ondernemingen, maar kon bijvoorbeeld ook in in organisatie eenheden binnen de overheidssector met een bedrijfsmatig karakter.

TK 16 625 n. 8 ([PDF](#))

1983

Evaluatie van het privatiseringsproces
Minister van Financiën

Privatisering was samen met deregulering en decentralisatie een wezenlijk onderdeel van het kabinetsbeleid, gericht op het bereiken van budgettaire besparingen, een betere bestuurlijke beheersing en een versterking van de marktsector. In het regeerakkoord was vastgelegd dat een fundamentele toetsing nodig was van de voorzieningen en regelingen die de overheid in de loop van de tijd had getroffen. In deze brief van de minister van Financiën is een selectie van veertien onderwerpen opgenomen, waar privatisering een optie was. Daarnaast is uitgewerkt op welke manier het onderzoek naar overheidsbetrokkenheid bij overheidstaken beoordeeld zou worden.

TK 17 938 n. 1 ([PDF](#))

- 1988** — **Evaluatie van het privatiseringsproces**
Minister van Financiën
- In het begin van de jaren 80 drong het besef door dat de groei van de overheid en overheidsbemoedigen te ver is doorgeschoten. Die trend belemmerde economische en maatschappelijke ontwikkeling. Om die reden is een proces op gang gekomen van terugdringing van de rol van de overheid, en van het particulier initiatief. Privatisering is een belangrijk instrument voor versterking van de economische structuur door het op de markt brengen van overheidsbedrijven en activiteit en draag bij aan modernisering van het overheidsapparaat zelf door afslanking en afstoting van niet-essentiële taken.
TK 17 938 n. 42 ([PDF](#))
- 1989** — **Afslanking Rijksoverheid 1988-1990**
Minister van Binnenlandse Zaken
- Door taken te privatiseren, decentraliseren of dereguleren neemt het takenpakket van de rijksoverheid af en wordt een vermindering van de omvang van de organisatie zichtbaar. Deze operaties leidden in het algemeen niet tot financiële besparingen, maar het oogmerk was de bestuurbaarheid van de rijksdienst te vergroten en een goede basis te verschaffen voor uitvoering van de desbetreffende taken.
TK 19 827 n. 66 ([PDF](#))
- 1990** — **Verzelfstandiging en privatisering**
Minister van Financiën
- Deze notitie gaat nader in op de begrippen verzelfstandiging en privatisering. Bewust is gekozen voor een beknopte, duidelijke uiteenzetting over mogelijke organisatievormen. Het uitgangspunt van de notitie was de bevordering van een doelmatig werkende overheidsorganisatie. Daarbij moet allereerst de vraag beantwoord worden of wijziging van de ministeriële verantwoordelijkheid gewenst is. Daarnaast moet gekeken worden of er mogelijkheden van territoriale decentralisatie zijn (subsidiariteitsbeginsel). Mocht blijken dat de taak niet in aanmerking komt voor territoriale decentralisatie, kan de dienst op afstand geplaatst worden. Bijvoorbeeld door interne differentiatie van beheer, externe verzelfstandiging of het creëren van onder marktcondities werkende bedrijven en door oprichting van volgens het beginsel van kostendekking werkende stichtingen (privatisering).
TK 21 632 n. 1 ([PDF](#))
- 2006** — **Kader voor stichtingen**
Minister van Financiën
- Dit kader heeft betrekking op de oprichtingsrelatie tussen de Rijksoverheid en de privaatrechtelijke rechtspersoon "stichting". Het kader biedt overwegingen die kunnen leiden tot het aangaan van een oprichtingsrelatie met een stichting.
TK 25 268 n. 42 ([PDF](#))
- 2007** — **Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2007**
Minister van Financiën
- In 2007 is het toenmalige kabinet voor de laatste keer integraal ingegaan op het beleid van de staat als aandeelhouder in de vorm van de Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2007. Die nota liet het tot dan toe geldende uitgangspunt van "privatiseren, tenzij" los en kondigde een actief aandeelhouderchap aan. De aandacht van de staat als aandeelhouder ging vanaf dat moment niet meer primair uit naar privatiseren, maar richtte zich op belangrijke onderwerpen als strategie, investeringen en beloningsbeleid. Het beleid vanaf 2007 werd ook wel samengevat als "publiek, tenzij".
TK 28 165 n. 69 ([PDF](#))

2012 ■ **Dertig jaar privatisering, verzelfstandiging en marktwerking**
Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Dit onderzoek geeft een overzicht van dertig jaar geschiedenis van privatisering, verzelfstandiging en marktwerking.
[Bron \(PDF\)](#)

2013 ■ **Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013**
Minister van Financiën

De Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013 schetst een integraal beeld van het beleid van de staat als aandeelhouder dat dit kabinet voorstaat. De nota gaat ook in op de rolinvulling van de staat als aandeelhouder en de rolverdeling tussen de staat als beleidsmaker en als aandeelhouder. Daarbij dient de overheid uiteindelijk één gezamenlijk belang: een zo efficiënt mogelijke borging van de betrokken publieke belangen.
[Bron \(PDF\)](#)